

Oprogramowanie zgodne z prawem

Magdalena Kowalska

SoftLex Law nad Software Quality Consulting

Oprogramowanie zgodne z prawem

- Pojęcia „oprogramowanie zgodne z prawem” i „oprogramowanie legalne”
- Co to znaczy, że oprogramowanie jest zgodne z prawem?
- Kiedy oprogramowanie jest zgodne z prawem?
- Zgodność oprogramowania z prawem w czasie

Oprogramowanie zgodne z prawem

Dlaczego o tym mówimy ?

09.09.2008 w Barcelonie podczas 16-tej **IEEE International Requirements Engineering Conference** miał miejsce

1. Międzynarodowy Warsztat **RELAW Requirements Engineering and Law**

W trakcie kolejnych konferencji odbywały się kolejne edycje tego warsztat, w tym roku **10**.

SoftLex

RELAW 08

Niektóre tematy poruszane w Barcelonie

- Pozyskiwanie, specyfikacja, analiza i walidacja wymagań prawnych
- Śledzenie powiązań między prawem, regulacjami i wymaganiami
- **Koordinacja zmian wymagań i zmian w prawie**
- Weryfikacja wymagań; dokumentowanie i audyt zgodności wymagań z przepisami prawa

SoftLex

RELAW 08

Poruszane tematy (cd)

- Identyfikacja, priorytetyzacja i integracja odpowiednich przepisów prawa i orzecznictwa w systemie IT
- Formalne i nieformalne modelowanie prawa i wymagań
- Certyfikacja systemów IT- akceptowany poziom zgodności z prawem

SoftLex

RELAW – wybrane tematy

- Argumentation-based legal requirements engineering: The role of legal interpretation in requirements acquisition
- An Algebraic Approach for Analyzing Legal Requirements
- A Critical Analysis of Legal Requirements Engineering from the Perspective of Legal Practice

SoftLex

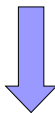
RELAW – np. modelowanie

- Modeling Rights and Normative Positions in Law and in Computing
- Announcing the special track Convergent Challenges in Legal Requirements Analysis and Modeling
- Modeling Legal and Regulative Requirements for Ranking Alternatives of Cloud-based Services

SoftLex

Wpływ prawa na systemy informatyczne

- Czy prawo jest interesariuszem projektu informatycznego?

Wpływ technologii informatycznych na prawo

- Jak technologie informatyczne wpływają na stanowienie i egzekucję prawa?

SoftLex

Wpływ prawa na systemy informatyczne

Przepisy prawa

(ustawy, rozporządzenia)

Wymagania prawne – wymagana zgodność z określonymi przepisami

Wymagania wynikające z prawa

Funkcjonalne

Reguły biznesowe

Jakościowe

Eksploatacyjne

Wytwórcze (np. dokumentacja)

Certyfikacyjne

SoftLex

Wpływ prawa na systemy informatyczne

Prawo jako interesariusz projektu IT

Inne spojrzenie na prawo

Zagadnienia praktyczne

SoftLex

Prawo jako interesariusz projektów IT-trwają spory

- Dziwny interesariusz:
  - niewidoczny
  - milczący
  - bezwzględny
  - mający wiele wymagań (czasem sprzecznych)
  - często zmieniający wymagania
  - nie można z nim negocjować
  - abstrakcyjny

SoftLex

Inżynieria wymagań i prawo w praktyce

Dlaczego małe apteki w małych miastach przez kilka dni były zamknięte i jaki to ma związek z inżynierią wymagań ?

Apteki były zamknięte ponieważ do systemów informatycznych wykorzystywanych w tych aptekach nie została wprowadzona na czas nowa lista leków refundowanych

SoftLex

Inżynieria wymagań i prawo w praktyce

Minister Zdrowia, na mocy delegacji ustawowej, określa :

- listę leków refundowanych przez państwo,
- listę leków wydawanych na receptę,
- listę leków wydawanych nieodpłatnie
- i inne listy

SoftLex

Inżynieria wymagań i prawo w praktyce

Projekt informatyczny – system komputerowy obsługujący aptekę:

- - magazyn
- - księgowość
- - rozliczenia z NFZ
- - rozliczenia z US

SoftLex

Inżynieria wymagań i prawo w praktyce

- Minister Zdrowia wydał nową tzw. listę leków refundowanych wprowadzając bardzo krótkie *vacatio legis* czyli czas pomiędzy datą ogłoszenia listy, a datą od której miała obowiązywać, ok. 10 dni.
- Małe firmy informatyczne tworzące oprogramowanie do obsługi małych aptek, nie były w stanie wprowadzić zmian na liście leków refundowanych do systemu IT w wyznaczonym przez ministra terminie.

SoftLex

Wymagania a prawo - wnioski praktyczne

Przed przystąpieniem do realizacji projektu informatycznego zawsze należy dokonać pełnej analizy wymagań stawianych przez prawo i projektować rozwiązania tak, aby na każdym etapie możliwe było zapewnienie zgodności oprogramowania z prawem

SoftLex

Jak to robią w Ameryce - dają dużo czasu

W 2009 roku w USA wydano „ustawę” Health Insurance Portability and Accountability Act tzw HIPAA. Stanowiła ona, że wszystkie placówki świadczące usługi medyczne na terenie USA muszą dostosować swoje systemy informatyczne do przepisów dotyczących ochrony danych osobowych i ochrony informacji o stanie zdrowia pacjentów.

Podmioty świadczące usługi medyczne miały czas na dostosowanie systemów informatycznych do wymagań nowego prawa do 2014 roku.

SoftLex

Jak to robią w Wielkiej Brytanii – słuchają specjalistów

W 2008 roku, w trakcie największego nasilenia kryzysu gospodarczego na giełdach światowych, kiedy należało reagować zdecydowanie, premier Wielkiej Brytanii, po przygotowaniu projektów stosownych aktów prawnych, termin wprowadzenia nowych przepisów w życie ustalał z informatykami z Bank of England.

SoftLex

Jak to robią we Włoszech - modelują

Włoscy naukowcy z Trento już 2008 roku próbowali budować modele w oparciu o teorię prawa.

Potrzebna do tego była współpraca informatyków i prawników. W zespole byli także ekonomiści.

SoftLex

Inżynieria wymagań a prawo

Dziękuję za uwagę

Magdalena Kowalska

- SoftLex - Law and Software Quality Consulting
- magdalena.kowalska@softlex.com.pl, tel. 605 453 501

SoftLex